

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Promoting Political Participation of Citizens in the Area of Khok Si Subdistrict,
Mueang District, Khon Kaen Province

พัฒน์พงษ์ หนองน้ำ¹,

สุรพล พรหมกุล² และ ชาญชัย ฮวดศรี³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3}

Pattanapong Nongnam¹,

Suraphon Promgun² and Chanchai Hudsri³

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: 6005504041@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) เปรียบเทียบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4 กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 379 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.34$)

* ได้รับบทความ: 18 มิถุนายน 2567; แก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2567

2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และการประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4 ต่างกัน มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง ให้ทราบสิทธิและหน้าที่ของตน โดยให้ประชาชนได้ประยุกต์หลักพรหมวิหาร 4 ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

คำสำคัญ: การส่งเสริมทางการเมือง; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; การเมืองของประชาชน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of promoting political participation of citizens in the area of Khok Si Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province; 2) to compare the promotion of public participation in the area of Khok Si Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province, classified according to personal factors; 3) to study guidelines for promoting political participation of people in the area of Khok Si Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province by applying the Four Brahmavihara principles. The sample group consisted of 379 people and 15 key informants. The tools used to collect data were questionnaires and interviews. Then the data was analyzed using a social science package and contextual content analysis.

The research results were as follows:

1) The level of promoting political participation of people in the Khok Si Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province, overall and each aspect, was at a high level ($\bar{x} = 3.34$).

2) The results of the comparison found that people with different genders, ages, occupations, and application of the Four Brahmavihara principles had a significant difference in promoting political participation of people in the Khok Si Subdistrict area as a whole with a statistically significant level of 0.05.

3) Guidelines for promoting political participation found that relevant agencies should encourage people to participate in politics and let them know their rights and

responsibilities by allowing people to apply the Four Brahmavihara principles in promoting public participation in politics.

Keywords: Political Promotion; Political Participation; Politics of The People

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้ จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่ส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองโดยการมีส่วนร่วม การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการเมืองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุดในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมากการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้น มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติก็พบว่า ไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ และขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเอง ประสบความล้มเหลวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นได้บัญญัติถึงสาระหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550) ในเรื่องอื่น ๆ ไว้มากมายประการ ดังเช่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ในการกำหนดให้ การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดช่องทางและหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากขึ้น (กองราชการส่วนตำบล, 2550)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ไปสู่แก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้นและง่ายขึ้นโดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมือง เริ่มตั้งแต่กระบวนการการเลือกตั้งที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ

สมาชิกรัฐสภา หลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง และเพิ่มหลักการให้การออกเสียงประชามติโดยให้ผลของการออกเสียงประชามติเป็นการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีหรือให้มีผลเป็นข้อยุติได้ ซึ่งแต่เดิมผลของประชามติเป็นเพียงแค่การให้คำปรึกษาเท่านั้น

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปในระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในพื้นที่ดูแล และตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นได้อีกด้วย รัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 ได้เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนไว้อีกประการหนึ่ง คือ การให้สิทธิประชาชนไม่น้อยกว่า 50,000 คน เข้าชื่อเพื่อเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ และผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน สามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและหน้าที่ของรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎรได้ ซึ่งนับเป็นหลักการใหม่ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่จะเสริมสร้างบทบาทของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554 : 7-8)

ปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 รัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย มีสิทธิในหลายประเด็นที่ได้รับการรับรองไว้ไม่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยฉบับหนึ่ง ทั้งนี้ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองตามบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกผู้เข้าไปทำหน้าที่นิติบัญญัติและบริหารราชการแผ่นดินโดยการเลือกตั้ง การสร้างกลไกการตรวจสอบอำนาจรัฐ โดยการจัดตั้งองค์กรอิสระให้มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐและการสร้างกลไกมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน และมาตรา 133(3) มาตรา 236 และมาตรา 256(1) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ให้อำนาจแก่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยหรือหมวด 5 หน้าที่รัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานพอสมควรเพื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใด

มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (รัฐธรรมนูญ, 2560) อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้สิทธิประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้ 1) สิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง 2) สิทธิจัดตั้งพรรคการเมือง 3) สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย 4) สิทธิออกเสียงประชามติ 5) สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 6) สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น 7) สิทธิตรวจสอบองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ 8) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

จากสถานการณ์ทางการเมือง ในปี 2557 ที่ทราบกันดีนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามายึดอำนาจการปกครองเพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบ และภายหลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2559 คณะรัฐบาล คสช. ได้ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญและขอให้ประชาชนได้ร่วมลงประชามติว่าจะเห็นชอบตามที่คณะรัฐบาลเสนอหรือไม่ ซึ่งในขณะนั้น ตำบลโคกสี เป็นอีก 1 ตำบล ที่อยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดขอนแก่น ปรากฏว่า การใช้สิทธิและผลการออกเสียงประชามติ ในวันที่ 7 สิงหาคม 2559 จังหวัดขอนแก่น มีผู้มีสิทธิออกเสียง จำนวน 1,419,106 คน มาใช้สิทธิออกเสียง จำนวน 815,191 คน คิดเป็นร้อยละ 57.44 (ข้อมูลสถิติการใช้สิทธิออกเสียงประชามติ, 2559 : 156) และสถานการณ์การเลือกตั้งในปี 2562 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งแบบบัญชีรายชื่อ และแบบแบ่งเขต ปรากฏว่า เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดขอนแก่น มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 163,878 คน และมีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 123,998 คน คิดเป็นร้อยละ 75.66 (ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, 2562 : 90) จะเห็นได้ว่า จากสถิติของการออกมาใช้สิทธิลงประชามติในปี 2559 และสถิติในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดขอนแก่นนั้น มีผู้ให้ความร่วมมือค่อนข้างไม่เต็มที่ อาจเกิดจากปัจจัยในหลายสาเหตุ

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้ให้สิทธิประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ สิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง คือรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้ง มีสิทธิเลือกตั้งได้ สิทธิจัดตั้งพรรคการเมือง คือ กำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย คือกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมาย สิทธิออกเสียงประชามติ คือกำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า

50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น คือกำหนดให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น สิทธิตรวจสอบองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควรสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา คือ กำหนดให้ที่มาของวุฒิสภาจำนวน 200 คน มาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงาน หรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อจักเป็นข้อมูลสารสนเทศใหม่นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 15 รูป/คน เพื่อให้ข้อมูลที่แท้จริง ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีบ้านเลขที่อยู่ในตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จำนวน 7,095 คน

1.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีบ้านเลขที่อยู่ในตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จำนวน 379 คน ได้จากสูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยหลักการคำนวณสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีบ้านเลขที่อยู่ในตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จำนวน 7,095 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 379 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ

2. การออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 3 รูป กลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี จำนวน 3 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนประชาชน จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบล จำนวน 3 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

2.3 การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.06 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 152 คน

คิดเป็น 40.11 มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 48.02

2. ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง 2) ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง 3) ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย 4) ด้านการออกเสียงประชามติ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก พบว่า ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านการออกเสียงประชามติ ($\bar{x} = 4.35$) และด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ($\bar{x} = 4.34$) ตามลำดับ

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3.1 ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ประชาชนมีการออกไปแสดงถึงสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนอย่างเต็มที่ ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามสิทธิและหน้าที่ที่ตนพึงมี

3.2 ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองมีวิธีการที่จะประชาสัมพันธ์ โน้มน้าวใจและนำเสนอนโยบายที่เป็นผลประโยชน์ต่อประชาชน

3.3 ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ มีการนำเสนอการประชุมรัฐสภาและการนำเสนอข่าวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และประชาชนยังมีแนวโน้มที่จะอยากมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

3.4 ด้านการออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติ เป็นกิจกรรมที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมอยู่เป็นประจำ ประชาชนจะเข้าใจการออกเสียงประชามติในรูปแบบของคำว่า การทำประชามติ ซึ่งในกระบวนการการเสนอโครงการภายในชุมชนนั้น ประชาชนย่อมมีส่วนร่วมอยู่เป็นประจำที่จะร่วมออกเสียงประชามติเพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.5 การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม คือการเสนอให้กับผู้แทนที่ประชาชนได้เลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสภา ให้เป็นผู้แทนในการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ

4. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4

4.1 ด้านเมตตา ประชาชนได้ทำประโยชน์ต่อชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักช่วยเหลือกันตามสิทธิที่จะทำได้ ส่งเสริมให้มีการเคารพผู้อาวุโส รู้จักที่ต่ำที่สูง ส่งเสริมให้เป็นมิตรที่ดีต่อกันและดำรงชีวิตให้อยู่ภายใต้ระเบียบของสังคม

4.2 ด้านกรุณา ประชาชนเอาใจใส่ทุกข์สุขซึ่งกันและกัน ดูแลช่วยเหลือกันตามสมควร มีการให้ขวัญกำลังใจที่ดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละ เสนอแนวคิดที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชนอย่างมีเหตุผล

4.3 ด้านมุทิตา เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้แนะแนวทางในการทำให้เกิดการกระทำความดีเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม ส่งเสริมคนดี คนเก่ง ให้โอกาสในการแสดงความสามารถ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนได้รับประโยชน์ตามสมควร ทำให้เห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชนช่วยกันแก้ไขพัฒนา และส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีการพัฒนาอาชีพยิ่งขึ้น

4.4 ด้านอุเบกขา เนื่องจากประชาชนมีมือร่วมมือในการทำกิจกรรมของทางชุมชน มีการดูแลเอาใจใส่ชุมชนและประชาชนด้วยความยุติธรรม มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และองค์กรต่าง ๆ ได้ดี สามารถควบคุมอารมณ์ จิตใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.06 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 152 คน คิดเป็น 40.11 มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 48.02 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา” โดยได้ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ที่ให้ข้อมูลที่สำคัญ และทำการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิค สามเส้า วิเคราะห์โดยใช้การตีความตามสภาพบริบท ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไปเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่วัยรุ่นพึงประสงค์ ได้แก่ 1. ต้องการพื้นที่เพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง 2. การเลือกตั้ง 3. มีส่วนร่วมในการเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ 1. ครอบครัว ปลุกฝังจิตสำนึกการเมือง

2. โรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง 3. ชุมชน ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นมา 4. ศาสนา ต้องปลูกฝังเรื่องความดีหรือสิ่งที่ควรประพฤติ 5. หน่วยงานทางการปกครองมีส่วนสำคัญ เพราะเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ 1. การศึกษา ที่ยังไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะใน หมู่บ้านที่ห่างไกล 2. วัยรุ่นติดยาเสพติดจนทำตัวนิ่งเฉยเรื่อง บ้านเมือง 3. สภาพเศรษฐกิจรอบครัว รายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ ทำให้วัยรุ่นสนใจแต่เรื่องปากท้องและทำงาน 4. การพนันฟุตบอลแพร่หลาย 5. เกรงกลัวอันตราย จนไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง เพราะกลัวจะตกเป็นเป้าหมายของฝ่ายตรงข้าม

2. ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง 2) ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง 3) ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย 4) ด้านการออกเสียงประชามติ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการ แก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก พบว่า ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านการออกเสียงประชามติ ($\bar{x} = 4.35$) และ ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ($\bar{x} = 4.34$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คงฤทธิ์ กุลวงษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ ประชาชน มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารทางการเมืองน้อย ด้านแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ ประชาชนได้แสดง ความคิดเห็นทางการเมืองน้อย ด้านการตัดสินใจ กล่าวคือ ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับผู้นำ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางการเมืองน้อย และด้านการติดตามตรวจสอบ กล่าวคือ ประชาชน มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองและนักการเมืองน้อย

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3.1 ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ประชาชนมีการออกไปแสดงถึงสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนอย่างเต็มที่ ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามสิทธิและหน้าที่ที่ตนพึงมี

3.2 ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองมีวิธีการที่จะประชาสัมพันธ์ โน้มน้าวใจและนำเสนอนโยบายที่เป็นผลประโยชน์ต่อประชาชน

3.3 ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์

มีการนำเสนอการประชุมรัฐสภาและการนำเสนอข่าวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และประชาชนยังมีแนวโน้มที่จะอยากมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

3.4 ด้านการออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติ เป็นกิจกรรมที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมอยู่เป็นประจำ ประชาชนจะเข้าใจการออกเสียงประชามติในรูปแบบของคำว่า การทำประชามติ ซึ่งในกระบวนการการเสนอโครงการภายในชุมชนนั้น ประชาชนย่อมมีส่วนร่วมอยู่เป็นประจำที่จะร่วมออกเสียงประชามติเพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.5 การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม คือการเสนอให้กับผู้แทนที่ประชาชนได้เลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสภา ให้เป็นผู้แทนในการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรเดช อรุณนพรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4

4.1 ด้านเมตตา ประชาชนได้ทำประโยชน์ต่อชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักช่วยเหลือกันตามสิทธิที่จะทำได้ ส่งเสริมให้มีการเคารพผู้อาวุโส รู้จักที่ต่ำที่สูง ส่งเสริมให้เป็นมิตรที่ดีต่อกันและดำรงชีวิตให้อยู่ภายใต้ระเบียบของสังคม

4.2 ด้านกรุณา ประชาชนเอาใจใส่ทุกข์สุขซึ่งกันและกัน ดูแลช่วยเหลือกันตามสมควร มีการให้ขวัญกำลังใจที่ดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละ เสนอแนวคิดที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชนอย่างมีเหตุผล

4.3 ด้านมุทิตา เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้แนะแนวทางในการทำให้เกิดการกระทำความดีเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม ส่งเสริมคนดี คนเก่ง ให้โอกาสในการแสดงความสามารถ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนให้ได้รับประโยชน์ตามสมควร ทำให้เห็นคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชนช่วยกันแก้ไขพัฒนา และส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีการพัฒนาอาชีพยิ่งขึ้น

4.4 ด้านอุเบกขา เนื่องจากประชาชนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมของทางชุมชน มีการ

ดูแลเอาใจใส่ชุมชนและประชาชนด้วยความยุติธรรม มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กรต่าง ๆ ได้ดี สามารถควบคุมอารมณ์ จิตใจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ พึ่งพานิช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก” ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง 2) ปัจจัยความเสมอภาคทางสังคมและทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยการให้รางวัล 3) เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก แตกต่างกัน 4) ทุกพฤติกรรมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เมื่อประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี ได้รับการแนะนำและความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว ประชาชนก็จะสามารถเข้าใจและรับรู้ในบริบท รวมไปถึงสิทธิที่ประชาชนจะสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้

1.2 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสีนำการประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ได้อย่างเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ในเขตตำบลโคกสี

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี หรือในเขตจังหวัดขอนแก่น นำการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไปแนะนำให้ความรู้ให้กับประชาชนให้เข้าใจและรับรู้ในบริบท รวมไปถึงสิทธิที่ประชาชนจะสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี หรือในเขตจังหวัดขอนแก่น ส่งเสริมให้คำแนะนำ ข้อระเบียบกฎหมาย ที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีการประชาสัมพันธ์ การจัดอบรม ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน

2.3 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกสีนำการประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ได้อย่างเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ในเขตตำบลโคกสี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3.2 ควรมีการทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อจะได้ทำการหาระดับการส่งเสริมหลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3.3 ควรมีการทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นเพื่อที่จะได้เปรียบเทียบการส่งเสริมหลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3.4 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น เช่น สาราณียธรรม 6 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น การประยุกต์ใช้หลักธรรมหมวดใด อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อประชาชนให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

องค์ความรู้ใหม่

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประยุกต์ตามหลักพรหมวิหาร 4

ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีหลักการและวิธีการที่จะทำให้อัฒน ข่าวสารไปถึงประชาชน ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอ กฎหมาย พ.ศ. 2564 ถือเป็นส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน ด้านการออกเสียงประชามติ ประชาชนยินดีที่จะให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ หากแต่อาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจง แนะนำ ให้ความรู้กับประชาชน ด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองเป็นองค์กรองค์กรหนึ่ง ที่เปรียบเสมือนบ้านพักของเหล่า นักการเมือง ที่มีแนวคิด มีอุดมการณ์ มีเป้าหมายและผลประโยชน์เดียวกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้สิทธิประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ	ด้านเมตตา ส่งเสริมให้รู้จักช่วยเหลือกันและกันส่งเสริมให้ ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ด้านกรุณา ประชาชนให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน มีความ เสียสละและร่วมแก้ไขปัญหามุมชน ด้านมุทิตา มีการชี้แนะแนวทางให้ทำดี เพื่อพัฒนาชีวิต และ สังคม ด้านอุเบกขา มีความเป็นกลางยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม
---	---

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา เขียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คงฤทธิ์ กลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ฐานิตา เฉลิมช่วง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ณรงค์ พิงพานิช. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบช.ป.ไต่ของประชาชนในจังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยชินวัตร.
- ธีรเดช อรุณนพรัตน์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 5(2), 75-86.
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฎ. (2560). วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษาอำเภเทพา จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550). ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2550. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.